

Ministerie van Defensie
Militaire Inlichtingendienst

Postbus 20701
2500 ES 's-Gravenhage

- Aan: Zie verzendlijst

Telefoon 070 - [redacted]
Telex 32374 KYDER

Uw brief	Uw kenmerk	Ons nummer	Datum
Onderwerp		DIS/90/153/4494	13 sept 1990
CVIN-bijdrage			

1. Als bijlage bied ik U aan de MID-bijdrage ten behoeve van de CVIN-vergadering van 20 september 1990 a.s..
2. Zonder bijlage is deze brief ongeclassificeerd.

Het Hoofd Militaire Inlichtingendienst,
voor deze
het Hoofd Bureau Inlichtingen

[redacted signature]

Luitenant-Kolonel

ARCHIEF

Bijlagen	Bezoekadres	Doorkiesnummer
één	Kalvermarkt 28	070- [redacted]
	's-Gravenhage	

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden.

[redacted]

Verzendlijst behorende bij brief nr. DIS/90/153/4494 d.d. 13 sept 1990

Aan:

Exemplaar nr.:

Voorzitter CVIN	1
Hoofd BVD	2
Hoofd IDB	3
BuZa/DAV	4
BuZa/AMAD t.a.v.	5
Plv. Hoofd MID/KM	6
Plv. Hoofd MID/KL	7
Plv. Hoofd MID/KLu	8
<u>Intern:</u>	
H/MID	9 ✓
HSI/MID	10
HBI/MID	11
SV/CI/MID	12
Bureau Inl/MID	13 t/m 16
MID-Archief	17

CVIN-BIJDRAGE VAN DE MILITAIRE INLICHTINGDIENST

A. MILITAIRE AKTIVITEITEN/ONTWIKKELINGEN

1 ● LANDSTRIJDKRACHTEN

a. Aktiviteiten

b. EOC-oefening

Van 10 t/m 14 augustus heeft in het gebied zuid van Berlijn een nationale Sovjet (WGF) oefening plaatsgevonden die was aangemeld in het kader van de EOC-akkoorden en die t/m 16 augustus zou duren. De oefening was aanvankelijk aangemeld als een bilaterale Sovjet-Oostduitse oefening met respectievelijk ca. 14.600 en 700 deelnemers. De DDR had evenwel reeds enige tijd voor het begin van de oefening haar deelname daaraan ingetrokken. Door de oefenende troepen werd het verdedigend gevecht gevoerd.

c. Assistentie oogstwerkzaamheden Sovjet strijdkrachten

d. Oostduitse Volksleger

Als gevolg van de politieke ontwikkelingen tussen de BRD en DDR, zal het Oostduitse Volksleger op 3 oktober als zodanig ophouden te bestaan en

- (deels) als -

(deels) als Territoriaal Commando Oost in de Bundeswehr worden geïntegreerd. In verband hiermee heeft de Westduitse Inlichtingendienst besloten haar activiteiten m.b.t. het Oostduitse Volksleger nu reeds te beëindigen.

2 ● LUCHTSTRIJDKRACHTEN

a. Aktiviteiten

b. Oostduitse luchtmachtkrachten/luchtverdediging (LSK/LV): terugtrekking uit het WP-luchtverdedigingssysteem

Recent is bekend geworden dat speciale apparatuur ten behoeve van de interceptie van het Oostduitse "Air Surveillance System" van de grondlucht/geleide wapen (GL/GW) brigades LADEBURG in het WP-luchtverdedigingssysteem wordt gedemonteerd. De verwachting is dat de Oostduitse LSK/LV zich in september a.s. volledig terugtrekken uit genoemd WP-systeem. Deze terugtrekking komt niet onverwachts aangezien de Oostduitse LSK/LV al sinds juli j.l. grenscontrolestroken met Polen en Tsjechoslowakije hebben ingesteld, waarbij alle vliegbewegingen dienen te worden gerapporteerd.

c. CGF-LSK uit WP "QRA" LVD-systeem

Recent is gebleken dat de CGF-LSK niet meer participeren in het WP-LVD "QRA"systeem voor de luchtverdediging. Een en ander houdt rechtstreeks verband met de terugtrekking van de Sovjet strijdkrachten uit Tsjechoslowakije.

3 ● ZEESTRIJDKRACHTEN

a. SLBM/ICBM lanceringen

b. TBILISI up-date

Onlangs werd een artikel van de Rode Ster geschreven over de TBILISI-klasse vliegekampschepen. Het schijnt dat de naam van de tweede eenheid van deze klasse, genaamd "RIGA", is gewijzigd in "VARYAG". E.e.a. is geschied op aandringen van de militaire autoriteiten, die het

- ontoelaatbaar -

ontoelaatbaar vinden dat de nieuwe generatie marineschepen namen krijgt van hoofdsteden van republieken. Tevens zullen er geen namen van oorlogsveteranen meer worden gebruikt. Binnenkort zal ook de naamgever van de klasse, de "TBILISI", een naamswijziging ondergaan.

c. Vierde SLAVA-klasse GW-kruiser te water gelaten

De vierde en mogelijk laatste eenheid van de SLAVA-klasse geleidewapen (GW) kruiser, de Admiral Kuznetsov, werd op de Nikolayev-scheepswerf (Zwarte Zee) te water gelaten. Zij zal binnen afzienbare tijd naar de afbouwkade worden verplaatst. Deze werkzaamheden zullen zo'n 4 tot 6 jaar in beslag gaan nemen. Gezien de tijdsduur aan de afbouwkade, mag worden gesteld dat het bouwprogramma van de SLAVA-klasse een lage prioriteit heeft. Op dit moment is nog geen nieuwbouwprogramma van een kruiser waargenomen, hetgeen sedert 1959 niet meer is voorgekomen.

B. MILITAIR-POLITIEK

4. WARSCHAUPACT TROEPENREDUCTIES

Zowel bij de Sovjet strijdkrachten, als bij de strijdkrachten van de meeste NSWP-landen zijn momenteel troepen- en materieelreducties in volle gang. Voor een deel gaat het hierbij om de bijna twee jaar geleden aangekondigde unilaterale reducties, maar ook om terugtrekking van Sovjet troepen uit Oost-Europa en om herstructurering van enkele WP-krijgsmachten.

a. Sovjet terugtrekking uit de NSWP-landen

In augustus heeft de Sovjet Unie na een pauze van enkele maanden de terugtrekking van eenheden uit de DDR hervat. De pauze hield verband met onzekerheid rond de Duitse eenwording en opvangproblemen voor de terugkerende Sovjet troepen. Recent is een luchtmacht squadron teruggetrokken en is een begin gemaakt met de terugtrekking van een tankdivisie en andere eenheden van de WGF. Daarmee komt het aantal uit Duitsland teruggetrokken divisies op drie en resteren nog zestien manoeuvredivisies. Deze zullen voor eind 1994 worden teruggetrokken.

De terugtrekking uit Tsjechoslowakije en Hongarije verloopt volgens schema en lijkt vóór medio 1991 te kunnen worden afgesloten. Van de vijf oorspronkelijk in Tsjechoslowakije aanwezige divisies zijn er twee geheel teruggetrokken en zijn twee aan het vertrekken. Van de oorspronkelijk vier Sovjet divisies in Hongarije is in 1989 één divisie verdwenen en zijn momenteel twee divisies met het vertrek bezig.

In totaal zijn op dit moment een tiental divisies teruggetrokken of met terugtrekking bezig, waarmee het aantal in Oost-Europa gestationeerde manoeuvredivisies wordt teruggebracht van 30 (in begin 1989) naar 20. Drie van deze divisies zijn inmiddels ontbonden, de anderen worden gestationeerd in het Europese deel van de USSR.

b. SOVJET UNIE: unilaterale reducties

De Sovjet Unie heeft verklaard in de ATTU-zone (Atlantic to the Urals) het aantal tanks met 10.000 te verminderen, 8500 stukken artillerie uit de sterkte te nemen en het aantal vliegtuigen met 800 te reduceren. Volgens eigen zeggen heeft de USSR dit inmiddels gedaan, maar er is tevens aangegeven dat slechts een bescheiden deel van het (doorgaans

- verouderde -

verouderde) materieel is vernietigd (in de orde van tien procent). Dit wordt bevestigd door inlichtingenbronnen. Het potentieel van de Sovjet Unie in de ATTU-zone neemt verder af door het op grote schaal overbrengen van relatief modern materiaal naar lokaties buiten de ATTU-zone. Begin september werden ruim 7000 tanks, circa 3000 gepantserde personeels- en infanteriegevechtsvoertuigen en 20.000 stukken artillerie in depots oost van de Oeral waargenomen, die vrijwel alle afkomstig zijn uit de ATTU-zone. In totaal zijn in deze zone 21 van 143 Sovjet manoeuvredivisies ontbonden, gedeactiveerd of volledig mobilisabel gesteld.

Bij de Sovjet luchtmacht zijn, naar wordt aangenomen, sinds begin 1989 meer dan 1200 gevechtsvliegtuigen (ongeveer 15% van het totaal) uit de operationele dienst verdwenen.

c. NSWP-landen

Met uitzondering van Roemenië deden begin 1989 alle NSWP-landen aankondigingen over unilaterale troepenreducties. In het algemeen waren ze voornemens personeelsreducties in de orde van een kleine 10 procent uit te voeren, terwijl de voorziene materieelreducties wat groter waren. Door de politieke veranderingen in deze landen is het defensiebeleid van de NSWP-landen fundamenteel veranderd en is in Polen, Tsjechoslowakije, Hongarije en Bulgarije besloten tot ingrijpende veranderingen in de strijdkrachten.

Deze veranderingen betekenen in alle gevallen dat de reducties van deze strijdkrachten groter uitvallen dan bijna twee jaar geleden was aangekondigd. In Polen zijn de strijdkrachten met 13% verminderd, in Tsjechoslowakije met 20% en in Hongarije moet in 1991 een 30% reductie zijn uitgevoerd. Voor de verdere toekomst zijn nog verdergaande reducties te verwachten. De Poolse Minister van Defensie heeft voorgesteld de strijdkrachten met nog eens een derde te verminderen, terwijl de premier van Tsjechoslowakije heeft gesproken over een reductie van het Tsjechoslowaakse leger naar 60.000 man (was 199.000 in begin 1989).

5. GOLFCRISIS

a. Politieke situatie

Ten gevolge van de snelle bezetting van Koeweit door Irak op 2 augustus j.l. is de militair-politieke situatie in het gebied rond de Arabische Golf (c.q. Perzische Golf), het Midden Oosten en de Arabisch/Islamitische wereld in het algemeen ingrijpend gewijzigd. Doordat de Iraakse president [REDACTED] de door de Verenigde Naties geëiste beëindiging van de Iraakse bezetting en annexatie van Koeweit blijft afwijzen zijn de vooruitzichten voor een spoedige vreedzame oplossing van het Golfconflict vooralsnog niet gunstig. De door Sovjet president [REDACTED] en de Amerikaanse president [REDACTED] op 9 september uitgegeven gezamenlijke verklaring maakt evenwel duidelijk dat in hun beleid ook de komende tijd het streven naar een vreedzame oplossing van het conflict centraal blijft staan. Daartoe willen zij de internationale druk op Irak zoveel mogelijk opvoeren, zowel door een strikte naleving van het door de VN ingestelde handelsembargo te bevorderen als door de opbouw van een internationale troepenmacht. Zo nodig zullen echter volgens de verklaring "aanvullende maatregelen in overeenstemming met het Handvest van de Verenigde Naties" worden overwogen, hetgeen geweldsgebruik niet uitsluit. De internationale troepenmacht moet primair voorkomen dat Irak ook andere landen in de regio aanvalt, maar zou ook voor de bevrijding

- van Koeweit -

van Koeweit kunnen worden ingezet indien het Iraakse bewind zich ook op langere termijn (1 jaar?) onverzettelijk blijft opstellen. De militaire situatie in de regio laat zich bij de afsluiting van deze rapportage als volgt samenvatten:

b. Sterkte Iraakse strijdkrachten in het Koeweit theater

c. Sterkte internationale troepenmacht

De Verenigde Staten beschikten bij de afsluiting van deze rapportage in het Golfgebied over ruim 100.000 man van de landmacht, luchtmacht en het corps mariniers, uitgerust met onder meer enige honderden vliegtuigen. Dit aantal omstreeks medio oktober tot 140.000 zij toegenomen, bestaande uit 5 divisie uitgerust met meer dan 500 gevechtsvliegtuigen verdeeld over 5 landen en in totaal 25 vliegbases. Daarnaast bevinden zich nog circa 35.000 Amerikanen op veertigtal marineschepen in en in de nabijheid van het crisisgebied, waaronder vliegdekschepen met ieder ca.80 gevechtsvliegtuigen, een slagschip en naar schatting tenminste 21 fregatten en destroyers. Een vierde vliegdekschip bevindt zich in de Middellandse Zee.

De volgende NAVO-landen hebben een militaire bijdrage toegezegd, waarvan een deel op dit moment nog niet alles in de regio is gearriveerd :

België	: 2 mijnenjagers en 1 bevoorradingsschip
Canada	: 2 fregatten/destroyers en 1 bevoorradingsschip
Denemarken	: 1 korvet (en 1 hospitaalschip)
Duitsland	: 5 mijnenjagers en 2 bevoorradingsschepen in de Oostelijke Middellandse Zee
Frankrijk	: 1 Vliegdekschip, 1 kruiser, 4-5 jagers/fregatten en 1 bevoorradingsschip; 30 Gazelle en 10 Puma helikopters; ±3500 militairen
Griekenland	: 1 fregat
Italië	: 1 fregat, 3 korvetten en 1 bevoorradingsschip (in de Oostelijke Middellandse Zee)
Nederland	: 2 fregatten
Noorwegen	: 1 kustwacht-schip
Portugal	: 1 bevoorradingsschip
Spanje	: 4 oorlogsschepen w.o. 1 fregat en 2 korvetten
Turkije	: mogelijk wordt 1 fregat ingezet en als "laatste optie" zullen eventueel Turkse troepen naar Golfgebied worden overgebracht
Ver.Koninkrijk	: 3-5 jagers/fregatten, 3 mijnenjagers, 5 bevoorradingsschepen ca.50 gevechtsvliegtuigen; luchtverdedigingsraketten; c.a. 4 militairen.

Overige Westerse landen :

Australië : 3 (2?) fregatten en 1 bevoorradingsschip

Arabische/Islamitische landen :

Bangladesh : 5000 man toegezegd

Egypte : momenteel ca.20.000 man toegezegd, waarvan naar schatting ca.4000 à 5000 man gearriveerd

Marocco : 1200 man

Oman : 1 bataljon (1175 man) luchtverdediging

Pakistan : 5000 man toegezegd waarvan enkele honderden gearriveerd

Syrië : ca.5000 man

AFDELING INLICHTINGEN EN
VEILIGHEID VAN DE MARINESTAF

HM(11)
exp. 1/5

MID	
Nr.: <u>Dif/90/153/4329</u>	
In: 6 SEP. 1990	
Vernietigen in: 05 sept.	19 DE NR.
	81.16.7

CLASSIFICATIE :

ONDERWERP :

KM-bijdrage CVIN-vergadering

- I Order of Battle en locatie van Iraakse marine (inclusief op Koeweit buitgemaakte eenheden).
- II Overzicht Iraakse koopvaardijvloot.
- III SLBM lanceringen in de zee van Okhotsk.
- IV TBLISI up-date.
- V Vierde SLAVA-klasse GW-kruiser te water gelaten.

~~I.~~

niet

~~II.~~

niet

Koeweit:

De koopvaardijvloot van Koeweit is niet veel groter en heeft 1.865.000 GRT capaciteit.

Overzicht van aantallen en typen schepen:

	Irak	Koeweit
Olietankers	28	19
Olie/chem. tankers	1	1
Chem. tankers	-	-
Div. tankers	-	-
Vloeibaar gastankers	-	5
Bulk/Erts/Olie carriërs	-	-
Bulk/Erts carriërs	-	-
Koelvriestransportschepen	1	-
Containerschepen	-	5
Ro/Ro schepen	-	2
Spec. lading schepen	-	6
Gen. Cargo schepen	15	29
Gen. Cargo passagiersschepen	-	-
Passagier/Ro-Ro schepen	-	5
Passagierschepen	17	28
Tankbarges schepen	-	3
Gen. cargo bargeschepen	7	2
Visserijschepen	10	64
Offshore supply	-	4
Andere typen (sleeptboten o.a.)	62	46

V.w.b. het handelsembargo op Irak zijn er aanwijzingen dat dit op slinkse wijze wordt omzeild. Dit gebeurt d.m.v. het vervalsen van de ladingdocumenten, alsmede door het omkopen van buitenlandse handelspartners. Ook hebben pro-Iraakse landen aangeboden om Irak via luchtvrachtverkeer te bevoorraden. Rapportages geven aan dat ook schepen hun hull overschilderen om aldus het opvallende Iraqi Shipping Lines te verwijderen.

ICBM - voluit
III. SLBM lanceringen in de Zee van Okhotsk

SLBM - STRATEGIC LAUNCHED BALLISTIC MISSILE
ICBM - INTERCONTINENTAL BALLISTIC MISSILE

[REDACTED]

○

○

[REDACTED]

[REDACTED]

1

8

8

[REDACTED]